

Posljedice primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi

Consequences of the application of the Financial Operations and Pre-Bankruptcy Settlement Act

JADRANKA NIŽIĆ-PEROŠ

Pravni fakultet u Zagrebu

Trg Republike 14, Zagreb

Hrvatska

jadranka.nizicperos@oszd.pravosudje.hr

Pregledni rad / Review

UDK / UDC: 347.73(497.5)(094.5.072)

Primljeno / Received: 03. veljače 2020. / February 03rd, 2020.

Prihvaćeno za objavu / Accepted for publishing: 22. svibnja 2020. / May 22nd, 2020.

Sažetak: Cilj ovoga rada je utvrditi posljedice primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine 108/2012, u daljnjem tekstu: ZFPPN 2012.). Na određenom uzorku utvrdit će se do kojih je promjena u poslovanju subjekta došlo nakon provedenog postupka predstečajne nagodbe odnosno pokušat će se utvrditi jesu li se obveze u postupcima predstečajne nagodbe izvršile ili su otpisane te jesu li poslovni subjekti nastavili s poslovanjem i izašli iz blokade ili su prestali s poslovanjem i završili u stečaju. Nadalje, pokušat će se utvrditi metodologiju i transparentnost postupanja Ministarstva financija i Porezne uprave pri donošenju odluke o otpisu dugovanja prema državi. Stečajni i predstečajni postupci u Republici Hrvatskoj jasno pokazuju da je problematika kompleksna te se pokušava nešto promijeniti i unaprijediti brojnim izmjenama i dopunama zakona. U ovome radu analiziraju se konkretni podaci o primjeni ZFPPN-a 2012. Analizira se utjecaj primjene zakona na državni proračun, posebice s aspekta otpisa poreznih dugova. Kroz studiju Svjetske banke *Doing Business* analizira se gdje se nalazimo prema godišnjem izvještaju Svjetske banke. Kako bi se utvrdilo kakav su učinak imale predstečajne nagodbe na poslovanje subjekata, analiziraju se zbirni podaci Financijske agencije (u daljnjem tekstu: FINA) iz sustava predstečajnih nagodbi od 1. listopada 2012. do 11. ožujka 2016. Konačno, uspoređuju se neizvršene osnove za plaćanje na početku primjene ZFPPN-a 2012. te nakon tri godine od njegove primjene. Usporedbom podataka FINA-e za razdoblje prije stupanja na snagu ZFPPN-a 2012. te podataka na dan 31. prosinca 2015. proizlazi da je u vrijeme dok je bio na snazi ZFPPN 2012. došlo do bitnog smanjenja vrijednosti neizvršenih osnova za plaćanje, s 43,47 na 24,14 milijardi kuna, i smanjenja blokiranih poslovnih subjekata, sa 72 401 na 41 659. Cilj istraživanja je utvrditi utjecaj primjene ZFPPN 2012. na nastavak poslovanja subjekata te s obzirom na uzorak pokušati izvesti zaključak o stvarnom učinku predstečajnih nagodbi na hrvatsko gospodarstvo.

Albert Einstein je u jednoj od svojih izreka rekao:

„Značajni problemi s kojima smo suočeni ne mogu se riješiti istom razinom razmišljanja na kojoj smo bili kad smo ih stvorili.“

Ključne riječi: predstečajna nagodba, porezna uprava, državni proračun, otpis duga

Abstract: The purpose of this paper is to determine the consequences of the application of the Financial Operations and Pre-Bankruptcy Settlement Act (Official Gazette 108/2012, hereinafter: FOPBSA 2012). By taking a specific sample, it will be determined which changes in the business entity's operations occurred after the pre-bankruptcy settlement proceedings had been instigated, i.e. an attempt will be made to establish whether the liabilities in the pre-bankruptcy settlement proceedings have been settled or written off and whether the business entities continued to operate and unfreeze their accounts or they ceased operations and went belly up. Furthermore, an attempt will be made to determine the methodology and transparency of the actions of the Ministry of Finance and the Tax Administration in making a decision on writing off debts owed to the state. Bankruptcy and pre-bankruptcy proceedings in the Republic of Croatia clearly show that the issue is complex and that attempts are being made to change and improve it by numerous amendments to the act. This paper analyses specific data on the application of the FOPBSA in 2012. The impact of the application of the act on the state budget is analysed, especially in terms of writing off tax debts. The World Bank's Doing Business study analyses our position according to the World Bank's annual report. In order to determine the effect of pre-bankruptcy settlements on the operations of business entities, the aggregate data of the Financial Agency (hereinafter: FINA) deriving from the pre-bankruptcy settlement system as of 1 October 2012 to 11 March 2016 were analysed. Finally, we compared the unexecuted payment orders at the start of the application of the FOPBSA in 2012 and three years after its application. A comparison of the FINA data for the period prior to the entry into force of the FOPBSA in 2012 and the data as per 31 December 2015 shows that at the time when the FOPBSA was in force in 2012, the value of unexecuted payment orders dropped considerably from HRK 43.47 to HRK 24.14 billion, and the number of blocked business entities went down from 72,401 to 41,659. The aim of the research is to assess the impact of the application of FOPBSA 2012 on the continuation of business entities' operations and, given the sample, to try to draw a conclusion about the actual effect of pre-bankruptcy settlements on the Croatian economy.

In one of his quotes, Albert Einstein once said:

„The significant problems we face cannot be solved at the same level of thinking we were at when we created them.“

Key words: pre-bankruptcy settlement, tax administration, state budget, debt relief

1 Uvod

U Republici Hrvatskoj novo stečajno pravo uređeno je Stečajnim zakon donesenim 15. svibnja 1996. (u daljnjem tekstu: SZ 1996.). Do donošenja Stečajnog zakona iz 2015. (u daljnjem tekstu: SZ 2015.) jedanaest puta su se mijenjale i dopunjavale odredbe SZ-a 1996. Neučinkovitost SZ-a 1996., koji unatoč brojnim izmjenama nije dao pomaka, bio je poticaj Vladi za predlaganje ZFPPN-a 2012. s obzirom na to da je stečaj trgovačkog društva u Republici Hrvatskoj, u pravilu, značio i njegov nestanak, odnosno „smrt“ pravne osobe. Intencija predlagatelja bila je mogućnost pravovremenog restrukturiranja uz suglasnost vjerovnika, a prije pokretanja stečajnog postupka. Prema podacima FINA-e, sa stanjem na dan 30. travnja 2012. ukupna vrijednost neizvršenih osnova za plaćanje iznosila je 43,47 milijardi kuna. Od ukupno 72 401 blokiranog poslovnog subjekta, nešto više od polovice, 52,34 %, činile su pravne osobe, s tim da se na njih odnosio najveći dio iznosa ukupnih neizvršenih osnova za plaćanje ili 82,55 %. Odredbama predloženog SZ-a 2015. željelo se postići da u stečaj idu trgovačka društva jedino nakon što se iscrpe sve druge mogućnosti „sanacije“ subjekta, odnosno ako ne uspije dogovor s vjerovnicima (npr. s Ministarstvom financija što se tiče plaćanja poreza, s

bankama kao razlučnim vjerovnicima itd.). Prihvatanjem plana restrukturiranja pružala bi se mogućnost nastavka djelatnosti i oživljavanje dužnika koji bi svoje obveze vjerovnicima isplatio iz dobiti poslovanja u roku trajanja plana restrukturiranja.

ZFPPN 2012. stupio je na snagu 1. listopada 2012. Nakon stupanja na snagu naišao je na brojne kritike te je 29. lipnja 2013. objavljen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (u daljnjem tekstu: ZID ZFPPN 2013.), a potom 6. rujna 2013. Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Unatoč izmjenama i dopunama, ZFPPN 2012. bio je predmet više inicijativa za preispitivanjem njegove ustavnosti. Ustavni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) nikada nije zauzeo meritoran stav odnosno nije odlučivao pojedinačno o inicijativama za preispitivanjem ustavnosti te je 20. listopada 2015. donio Rješenje kojim se odbacuju prijedlozi za ocjenu suglasnosti s Ustavom više članaka ZFPPN-a 2012. koji se odnose na postupak predstečajne nagodbe smatrajući da ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari zato što su osporeni članci prestali važiti stupanjem na snagu SZ-a 2015. prema kojem prestaje vrijediti veći dio odredbi ZFPPN-a 2012.

Prema podacima FINA-e od 5. veljače 2016., sa stanjem na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata iznosila je 24,14 milijardi kuna. Od ukupno 41 659 blokiranih poslovnih subjekata, nešto više od polovine (50,05 %) čine pravne osobe, s tim da se na njih odnosi najveći dio iznosa ukupnih neizvršenih osnova za plaćanje ili 72,1 %.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (u daljnjem tekstu: DSZ), od 17. veljače 2016. sa stanjem na dan 31. prosinca 2015., broj registriranih pravnih osoba u Hrvatskoj iznosio je 312 354, a od navedenog broja je 185 297 aktivnih subjekata, a koji udio aktivnih pravnih osoba iznosi 59,3 %.

Usporedbom podataka FINA-e i podataka DSZ-a na dan 31. prosinca 2015. proizlazi da je broj blokiranih subjekata na taj dan iznosio 4 659, a broj aktivnih subjekata 185 297.

Izneseni podaci pokazuju da je stanje u Hrvatskoj tada bilo zabrinjavajuće, 22,5 % aktivnih poslovnih subjekata bilo je blokirano, od registrirane 312 354 pravne osobe samo ih je 185 297 bilo aktivno, a učestalim izmjenama ZFPPN-a 2012. pokušavalo se, velikim dijelom na teret Državnog proračuna, spasiti „posrnule“ poduzetnike. Kvalitetnim stečajnim i predstečajnim zakonodavstvom mogao bi se otvoriti prostor da se brže, djelotvornije i učinkovitije s gospodarske scene izbriše poduzetnike koji više nisu poslovno aktivni, a da se ostalim poduzetnicima na transparentan i jednak način za sve omogućí restrukturiranje i nastavak poslovanja.

Do 2012. praksa Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) u više je predmeta analizirala i objašnjavala pojam „nezavisnog i nepristranog suda“ iz članka 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija) te je u vrijeme donošenja ZFPPN-a 2012. postojala praksa iz koje je bila vidljiva upitnost nepristranosti i nezavisnosti tijela predstečajne nagodbe – nagodbenog vijeća FINA-e.

Člankom 6. Konvencije propisano je da radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo svatko ima pravo da na zakonom ustanovljen neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Nekoliko godina kasnije, s obzirom na shvaćanja ESLJP-a, izmjenama SZ-a 2015. sud je postao tijelo predstečajnog postupka umjesto nagodbenog vijeća FINA-e i tek je tada osigurana nezavisnost i nepristranost suda iz članka 6. Konvencije te je primijenjena odredba članka 118. Ustava kojom je propisano da sudbenu vlast obavljaju sudovi, da je sudbena vlast samostalna i neovisna te da sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava.

Prilikom donošenja SZ-a 2015. pokušalo se ukloniti većinu uočenih nedostataka iz ZFPPN-a 2012., primijenila su se shvaćanja ESLJP-a te Preporuke Europske komisije o novom pristupu stečaju i nesolventnosti poduzeća. Naime, Europska komisija je 12. ožujka 2014. donijela Preporuke o novom pristupu stečaju i insolventnosti poduzetnika (u daljnjem tekstu: Preporuka 2014.) kojima je utvrdila

niz općih načela za nacionalne postupke insolventnosti, a koje su inkorporirane u SZ 2015. Cilj Preporuke 2014. je održivim poduzećima u financijskim poteškoćama, gdje god se u Uniji nalaze, osigurati pristup nacionalnim stečajnim okvirima kojima im se omogućuje restrukturiranje u ranoj fazi u svrhu izbjegavanja stečaja te tako maksimizirati ukupnu vrijednost za vjerovnike, zaposlenike, vlasnike i gospodarstvo u cjelini.

Cilj Preporuke 2014. je i dati drugu priliku poštenim poduzetnicima u stečaju u cijeloj Uniji te potaknuti države članice da osiguraju okvir kojim se omogućuje učinkovito restrukturiranje održivih poduzeća u financijskim poteškoćama i druga prilika poštenim poduzetnicima, promičući time poduzetništvo, investicije i zapošljavanje pridonoseći smanjenju prepreka neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta.

U provedbi Preporuke 2014. države članice trebale bi moći poduzeti odgovarajuće i učinkovite mjere kako bi se osigurala naplata poreza, posebno u slučajevima prijevare, utaje ili zlorabe. Na međunarodnoj razini izvor prava u Europskoj uniji na području stečaja je i Uredba Vijeća (EZ) br. 1346/2000 o insolventijskim postupcima (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1346/2000), uz neposrednu primjenu u državama članicama (osim Danske).

Uredba br. 1346/2000 ne propisuje kako treba urediti predstečajne postupke. Cilj joj je uvesti određena jedinstvena pravila o mjerodavnom pravu za stečajne postupke, dopustiti sekundarne stečajne postupke i osigurati vjerovnicima pravo na informacije o postupcima te urediti pretpostavke za priznanje stranih odluka o otvaranju insolventijskih postupaka. Ne primjenjuje se na insolventijske postupke protiv osiguravajućih društava, kreditnih institucija, određenih investicijskih društava, organizama za zajedničko ulaganje (članak 1. stavak 2. Uredbe br. 1346/2000).

Europska komisija je 12. prosinca 2012. usvojila izvješće o primjeni Uredbe br. 1346/2000 u kojem je zaključeno da općenito dobro funkcionira, no da bi bilo poželjno poboljšati primjenu određenih njezinih odredbi kako bi se unaprijedilo učinkovito upravljanje prekograničnim postupcima. Stoga je donesena Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o insolventijskim postupcima (*European Regulation on Insolvency Proceedings*) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2015/848). Uredba br. 2015/848 u ovom je trenutku jedan od najdorađenijih regulacijskih instrumenata na području međunarodnoga insolventijskog prava (Garašić, 2015).

Uzimajući u obzir postojeće zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj, preporuke Europske komisije i navedene Uredbe o insolventijskim postupcima, u ovome radu analizira se 100 prvih subjekata odnosno dužnika koji su podnijeli prijedlog za sklapanjem predstečajne nagodbe odmah nakon stupanja na snagu ZFPPN-a 2012. te kolika je bila uspješnost poslovanja dužnika nakon sklopljene predstečajne nagodbe.

Analizom „Top 10“ poduzetnika prema visini otpisa poreznog duga prema podacima Ministarstva financija iz 2014. pokušat će se zaključiti ima li opravdanja u tako visokom otpisu dugovanja s obzirom na nastavak poslovanja te se posebno osvrnuti na pravni aspekt navedenih otpisa dugovanja.

Analizirat će se podaci o predstečajnim nagodbama Kluba nezavisnih ljevičara te postupci predstečajnih nagodbi Varteksa d.d., Varaždin, koji je posebno zanimljiv zbog visine otpisa poreznog dugovanja u iznosu od 185.606.567,67 kuna koji se odnosi na kamate i glavnice, te Instituta IGH d.d. kojem Ministarstvo financija nije otpisalo ni jednu kunu glavnice poreznog duga već samo kamate u iznosu od 119.550,72 kuna. Osnovni skup su predstečajne nagodbe sklopljene do 11. ožujka 2016. Uzorak je namjeran, a to su sklopljene predstečajne nagodbe u 2012. (23 sklopljene predstečajne nagodbe) i 2013. (77 sklopljenih predstečajnih nagodbi) prema datumu objave prijedloga za sklapanja predstečajne nagodbe.

2 Postupak predstečajne nagodbe

2.1 Razlozi donošenja ZFPPN-a 2012.

Zakon o nagodbi, stečaju i likvidaciji iz 1989. jedan je od mnogih zakona koji je Republika Hrvatska preuzela iz bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije nakon proglašenja nezavisnosti. Međutim, razvojem tržišne ekonomije stvorena je potreba za donošenjem drugačijeg modela zakona, a uzor je pronađen u njemačkom Stečajnom zakonu. Donošenje SZ-a 1996. po uzoru na njemački model i njegove brojne izmjene tehnika provođenja stečaja u Republici Hrvatskoj od 1996. nisu dali pozitivne rezultate. Institut stečajnog plana iz raznih razloga rijetko se primjenjivao, imovina dužnika prodavala se u više dijelova, u stečaj se išlo bez plana restrukturiranja te su stečajni postupci trajali više godina. Istraživanje koje je provedeno na svim trgovačkim sudovima dalo je porazne podatke i potvrdilo da su trgovačka društva iznimno rijetko opstajala nakon stečaja. U mnogim državama Europe počeo se uvoditi u zakonodavstvo i primjenjivati model restrukturiranja i opstanka stečajnog dužnika nalik na američki Stečajni zakonik (*United States Bankruptcy Code*) iz 1978. kojim su za gospodarske subjekte predviđene dvije vrste stečajnih postupaka: reorganizacija bez stečajnog upravitelja (*Chapter 11, United States Bankruptcy Code*) i likvidacija kod koje dolazi do angažmana stečajnog upravitelja (*Chapter 7, United States Bankruptcy Code*). Američki Stečajni zakonik omogućuje lakše, jednostavnije i brže restrukturiranje te veću zaštitu dužnika nad vjerovnikom. Novim američkim Stečajnim zakonom iz 2005. ipak se reducira zaštita dužnika te se plan reorganizacije sastoji u tome da je za provedbu reorganizacije potrebna suglasnost dosadašnjih članova društva – dužnika i vjerovnika predmetnog dužnika koji su raspoređeni u pojedine skupine. Pojedina skupina prihvatila je plan reorganizacije kada vjerovnici koji drže dvije trećine ukupnih tražbina predmetne skupine i ujedno barem polovicu svih tražbina prihvate plan. U slučaju nemogućnosti postizanja tih većina, stečajnom sudu na raspolaganju stoji tzv. *Cram-down-procedure*. Ako predloženi plan ne predviđa diskriminaciju bilo koje od skupina prema svima je pravedan (engl. *fair and equitable*) te je barem jedna skupina u čija prava zadire suglasna s tim, stečajni sud je u skladu s § 1129 (b) *United States Bankruptcy Code* ovlašten potvrditi predloženi plan unatoč protivljenju ostalih skupina.

Predmetni institut djeluje na dvije razine te je od presudne važnosti za uspješno usvajanje stečajnih planova u SAD-u. Mogućnost da sud primijeni *cram down* dovoljna je za discipliniranje sudionika stečajnog postupka kako bi prihvatili predloženi plan, a posredno (u slučaju izostanka suglasnog prihvatanja plana) čini moćnu pologu s pomoću koje sud ispravlja opstrukcije pojedinih sudionika stečajnog postupka (Jozipović i Jukić, 2015). Načelno, *ratio* je omogućiti dužniku da neformalno, dakle izvan suda pripremi plan reorganizacije i proslijedi ga vjerovnicima zajedno s izjavom o svim relevantnim informacijama te time unaprijed osigura potrebnu većinu za izglasavanje plana i tek tada podnese prijedlog za pokretanje formalnoga sudskog stečajnog postupka (Bodul i Vuković, 2015). Odredbama ZFPPN-a 2012. propisano je da predstečajna nagodba djeluje i prema vjerovnicima koji su glasovali protiv nje. S obzirom na to da se prema odredbi članka 50. stavka 1. Ustava pravo vlasništva može ograničiti ili oduzeti samo u interesu Republike Hrvatske i to uz osiguranje naknade tržišne vrijednosti, može se postaviti pitanje je li normativno rješenje koje omogućuje da pojedini vjerovnici koji su glasovali protiv plana financijskog restrukturiranja i protiv predstečajne nagodbe budu dovedeni u lošiji položaj nego da je proveden stečaj u protivnosti s Ustavom zajamčenim pravom na naknadu takve vrijednosti, odnosno pitanje jesu li takve eksproprijacije u interesu Republike Hrvatske i time ustavne (Dika, 2013).

Kako proizlazi iz Prijedloga Zakona o Financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi iz 2012. Europska stečajna legislativa reorijentira se u smjeru američkog zakonodavstva te, iako se ne može govoriti o harmonizaciji, opći stav prema reorganizaciji, sanaciji i restrukturiranju u Europi postaje

usklađeniji. Deklarativno, na razini Europske unije pokušava se destigmatizirati insolventnog dužnika. Republika Hrvatska zauzima stav prema stečaju nalik na postojeći stav članica Europske unije te se u tom smislu težnja za unaprjeđivanjem mogućnosti rehabilitacije trgovačkog društva može promatrati kao pozitivni epilog insolventnosti, nasuprot likvidaciji kao praksi u daleko najvećem broju stečajnih postupaka. Jasan sustav insolventnosti funkcionira kao filter, osiguravajući opstanak ekonomsko učinkovitih kompanija te preraspodjeljuje sredstva od neučinkovitih kompanija. Brz i jeftin stečajni postupak dovodi do brzog povrata normalnog poslovanja i veći povrat vjerovnicima. Poboljšavajući očekivanja vjerovnika i dužnika o ishodu stečajnog postupka, dobro organiziran stečajni sustav može olakšati pristup financiranju, spasiti više održivih tvrtki, samim time rast i održivost u gospodarstvu općenito.

Stanje nelikvidnosti u koje je znatan dio poduzetnika dospio zbog poremećaja na tržištu u zemlji, ali i utjecaja globalne gospodarske krize, nametnulo je potrebu uspostave učinkovitog i djelotvornog pravnog okvira za rješavanje financijskih poteškoća dužnika radi njihova ponovnog osposobljavanja za sudjelovanje u gospodarskim aktivnostima.

U cilju ponovne uspostave likvidnosti i solventnosti dužnika propisivale bi se mjere koje predstavljaju ravnotežu između potrebe da se riješe financijske poteškoće dužnika i omogućiti razmjerno namirenje svih vjerovnika s jedne strane i potrebe hitnosti postupka s druge strane, s obzirom na to da je upravo vrijeme koje je potrebno za provedbu postupka često odlučujuće za postizanje učinkovitog rješenja.

U vezi s vremenom potrebnim za provedbu postupka studija Svjetske banke *Doing Business* utvrdila je da je u kategoriji brzine i lakoće provođenja stečajnog postupka Republika Hrvatska zauzela 94. mjesto (od ukupno 183 zemlje), Mađarska 66., Albanija 64., a Slovačka 35. Republika Hrvatska lošija je i od prosjeka zemalja istočne Europe i centralne Azije.

Trajanje stečajnih postupaka u Republici Hrvatskoj bilo je iznimno dugo i neučinkovito te se pri izradi novoga predstečajnog i stečajnog zakonodavstva po uzoru na Američki stečajni zakonik pokušao potaknuti postupak restrukturiranja, a vodeći se i pozitivnim primjerima brzog i učinkovitog vođenja i završetka stečajnog postupka *Lehman Brothers*a, američke investicijske banka koja je postojala između 1850. i 2008. godine i čiji se bankrot često smatra početkom najdulje svjetske recesije modernog doba.

Simbol financijske krize, propala američka investicijska banka *Lehman Brothers*, četvrta investicijska banka po veličini u Sjedinjenim Američki Državama, koja je otišla u stečaj 15. rujna 2008. sa 639 milijardi dolara „teškim stečajem“ do sada je najskuplji stečaj u američkoj korporativnoj povijesti. Tvrtkine operacije diljem svijeta propale su dok su ulagači, od najmanjih gradova do najvećih mirovinskih fondova, izgubili novac. Stečaj nad *Lehman Brothers* otvoren je 15. rujna 2008., a u trenutku otvaranja stečaja imao je 25 000 zaposlenika. Dana 17. travnja 2012. počeli su s isplatom svojih vjerovnika. *Lehmanova* propast uzdrmala je temelje globalnih financijskih tržišta i pridonijela početku velike recesije. Neki od pregovora bili su usredotočeni na plan reorganizacije dok se nastojalo navesti skupine ulagača, uključujući tvrtke na *Wall Streetu* kao što su *Goldman Sachs* i *hedge* fondove poput *Paulson & Co*, da se dogovore o tome koliko će se platiti svakoj kategoriji vjerovnika. Na kraju je dogovoreno da se vjerovnicima, ovisno o vrsti njihova duga, isplati iznos od 21 do 28 centi na dolar duga. Potraživanja vjerovnika premašila su 300 milijardi dolara. U siječnju 2012. *Lehman Brothers* je zapošljavao 433 ljudi. Tvrtka je nastavila poslovati u istim središnjicama na *Manhattanu* gdje je bila i prije stečaja. Posebno je bitno za istaknuti da je najskuplji stečaj u američkoj korporativnoj povijesti trajao manje od tri pol godine.

Prema podacima iz 2012., 89 stečajnih postupaka u Republici Hrvatskoj trajalo je dulje od deset godina, 166 postupaka trajalo je dulje od pet godina, a njih 287 trajalo je dulje od tri godine. Temeljeno na provedenom istraživanju, u Republici Hrvatskoj se naplati samo oko 30 % potraživanja. Ekonomski gledano, restrukturiranje ima daleko učinkovitiji ishod od likvidacije u stečaju, jer

trgovačko društvo opstaje nakon restrukturiranja, nastavlja s djelatnošću bez tereta insolventnosti i/ili prezaduženosti, zadržavaju se radna mjesta, vrijednost imovine se ne umanjuje (u stečaju se imovina dužnika redovito rasprodaje ispod realne cijene), poslovanjem se stvara prihod za radnike i njihove obitelji, a plaćanjem poreza i drugih davanja omogućuje se funkcioniranje lokalne zajednice i države u cjelini.

Ideja Prijedloga ZFPPN-a 2012. koji je podnijela Vlada Republike Hrvatske bila je da se bez narušavanja i prestanka poslovanja subjekta smanje troškovi postupka, skрати trajanje postupka, pojednostavi procedura postupka, da se prisile vjerovnici da u razumnom roku, relativno brzo, donesu ključne odluke o sudbini dužnika.

U ocjeni stanja i osnovnim pitanjima koja su se trebala urediti predloženim zakonom te očekivanim posljedicama koje je predlagatelj očekivao da će se postići su:

- omogućavanje poduzetnicima financijsko restrukturiranje radi ponovne uspostave likvidnosti i solventnosti
- povećanje razine odgovornosti uprave trgovačkog društva prema vjerovnicima
- povećanje vrijednost imovine dužnika, te osiguranje primjerene ravnoteže između prodaje imovine radi namirenja vjerovnika i financijskog restrukturiranja dužnika
- smanjenje udjela kredita, pretvorbom tražbina u udio u kapitalu
- očuvanje radnih mjesta
- osiguranje jednakog tretmana vjerovnika u istom položaju prema dužniku
- upravni postupak bio bi brži, učinkovitiji, smanjili bi se troškovi započeti na inicijativu dužnika bez narušavanja i prestanka poslovanja
- osiguralo bi se postojeće pravo vjerovnika i uspostavila jasna pravila za određivanje redoslijeda plaćanja potraživanja, što je u skladu s implementiranom preporukom broj 1. UNCITRAL-a Zakonodavnog vodiča za insolventne postupke.

S obzirom na navedeno, Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2012. donijela Prijedlog Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te je ZFPPN 2012. stupio na snagu 1. listopada 2012. U Izvješću Europske komisije za Hrvatsku za 2016. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža navedeno je da bi se provedbom izmijenjenih propisa u području korporativne insolventnosti trebalo pridonijeti bržem rješavanju korporativnih loših kredita, barem uz odgodu. Nova pravila, nakon stupanja na snagu SZ-a 2015. prema kojima trgovački sudovi imaju veću kontrolu nad predstečajnim postupcima zahtijevaju da FINA pokrene likvidaciju tisuća društava s blokiranim računima, od kojih većina nema nikakvu imovinu.

Prema Izvješću Europske komisije za Hrvatsku za 2016. s detaljnim preispitivanjem o sprječavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža do kraja 2015., na trgovačkim sudovima je pokrenuto 16 876 takvih postupaka, koji uključuju gotovo 2,5 milijardi EUR neplaćenih dugovanja. U 2015. postupci likvidacije i predstečajni postupci i dalje su bili dugotrajni, uz prosječno trajanje od 327 odnosno 216 dana od pokretanja do okončanja. Evaluacija učinka novog okvira zahtijeva pozorno praćenje (npr. stopa naplate potraživanja, duljina postupka i iznos restrukturiranog duga).

Iz Preporuka Europske komisije o nacionalnom programu reformi za 2015. za Hrvatsku proizlazi da je uspostava učinkovita i transparentna okvira za rano spašavanje i stečaj ključan preduvjet za smanjenje znatnog pritiska od razduživanja s kojim su suočena hrvatska poduzeća te za poticanje kulture ranog restrukturiranja i „drugih prilika”. Ocjenom zakonodavstva o predstečajnim nagodbama pokazalo se da je *ex ante* učinkovitost trenutnog zakonodavnog okvira među najslabijima u EU-u. Ključnu ulogu u oporavku Hrvatske mogla bi imati Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Banka je izravno izložena

kreditnim rizicima, što bi moglo utjecati na javne financije. Jedno razdoblje predstečajnih postupaka je ostalo iza nas, stupanjem na snagu SZ-a 2015. trgovački su sudovi nadležni za provođenje predstečajnih postupaka, SZ 2015. usklađen je s Preporukama Europske komisije, s Uredbama o insolventnim postupcima te je u skladu s Konvencijom pa je sada pred nama vrijeme i prostor u kojem treba hrvatsko predstečajno zakonodavstvo napraviti učinkovitim.

2.2 Konkretni podaci o primjeni ZFPPN-a 2012. i analiza utjecaja njegove primjene na Državni proračun posebice s aspekta otpisa poreznih dugova

2.2.1 Studija Svjetske banke *Doing Business*

Doing Business je godišnji izvještaj Svjetske banke koji primjenjuje metodologiju pokazatelja za ocjenu lakoće poslovanja u deset tematskih područja. Osnovna pretpostavka izvještaja *Doing Business* je da ekonomska aktivnost zahtijeva stimulativnu zakonsku regulativu na uspostavljanju prava vlasništva, smanjenju troškova rješavanja sporova, predvidivosti ekonomskih interakcija i provođenju ugovornih obaveza.

Cilj je da zakonska regulativa bude kreirana kako bi bila učinkovita, dostupna svima i jednostavna u implementaciji. Izvještaj istražuje propise koji jačaju ili ograničavaju poslovanje i uključuje 189 zemalja svijeta. Viši rang prema indikatorima *Doing Businessa* ukazuje na povoljniju poslovnu klimu i konkurentnost gospodarstva.

Prema izvještaju *Doing Business* Svjetske banke, koje se odnosi na razdoblje od 1. lipnja 2014. do 1. lipnja 2015. Hrvatska se nalazi na 40. mjestu od 189 zemalja. Studija Svjetske banke *Doing Business* u 2015. je utvrdila da je u kategoriji brzine i lakoće provođenja stečajnog postupka (*Resolving insolvency rank*) Republika Hrvatska zauzela 59. mjesto (od ukupno 189 zemalja), Mađarska 65., Albanija je 42., a Slovačka 33.

S obzirom na iznesene podatke studije Svjetske banke iz 2012. kada je Hrvatska bila na 94. Mjestu, očito je ipak došlo do pozitivnog pomaka u brzini i lakoći provođenja stečajnog postupka.

Iz Memoranduma o reformskim zahvatima Svjetske banke iz svibnja 2015., br. 98370, proizlazi da studije pokazuju da su tamo gdje su propisi o stečaju najučinkovitiji vjerovnici, uvjereni da će moći naplatiti sredstva plasirana u kredite, skloniji kreditiranju, uključujući i kreditiranje korisnika kredita s kojima nemaju dugotrajan odnos. Uravnotežen sustav stečaja djeluje i kao filter koji odvaja društva koja su u financijskim poteškoćama iako su ekonomski održiva od neuspješnih društava koja treba likvidirati. Zahvaljujući SZ-u 2015. koji održivim poduzetnicima pruža priliku za novi početak, restrukturiranje i nastavak trajnog poslovanja, omogućuje se održiva viša razina poduzetništva u zemlji, zaštita radnih mjesta, održanje mreža dobavljača, a to su samo neke prednosti za gospodarstvo. Štoviše, olakšanjem izlaza za učinkovito poduzeće i likvidacije neodrživih poduzeća, pozitivan stečajni okvir podrška je učinkovitoj preraspodjeli resursa u cijelom gospodarstvu. U izvješću *Doing Business* pokazatelji „Stečajni postupci“ obuhvaćaju dvije mjere: naplatu duga u slučaju insolventnosti i indeks jačanja stečajnog zakonodavstva. Kod naplate duga u slučaju insolventnosti mjeri se vrijeme, trošak i ishod stečajnog postupka za domaća trgovačka društva. Pokazatelj se ne odnosi na slučajeve u kojima vlasnik dobrovoljno likvidira društvo, nego u kojima društvo postaje „insolventno“ (uobičajeno se primjenjuje jedna od dvije definicije): (1) poduzetnik nije u stanju podmirivati svoja dugovanja po dospelosti – nelikvidnost; ili (2) poduzetnikove obveze premašuju njegovu imovinu – insolventnost, a kako proizlazi iz Memoranduma o reformskim zahvatima Svjetske banke iz svibnja 2015. Drugi indeks uveden je u izvješće *Doing Business* i njime se ocjenjuju primjerenost pravnoga okvira koji se primjenjuje na stečajni postupak. Dobre se prakse ocjenjuju u skladu s Načelima i

smjernicama Svjetske banke o učinkovitim stečajnim sustavima i pravima vjerovnika i dužnika i Zakonodavnim vodičem za stečajno pravo Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo. Podaci za pokazatelje koji se odnose na rješavanje nesolventnosti izvedeni su na temelju upitnika i odgovora lokalnih stečajnih upravitelja, uvidom u zakonske propise te na temelju javno dostupnih podataka o sustavima stečajnih postupaka. Osigurani vjerovnici u Hrvatskoj, a najčešće su to banke koje imaju nekretninu kao instrument osiguranja plaćanja, prate stečajni postupak radi naplate svojih nepodmirenih dugovanja. Prema izvješću *Doing Business*, prosječan stečajni postupak u Hrvatskoj traje nešto dulje od tri godine, a troškovi su na razini 14,5 % vrijednosti stečajne mase dužnika, pri čemu je prodaja imovine dužnika najčešće ishod postupka. U postupku stečaja vjerovnici naplate 30,5 centi za dolar. Trajanje i troškovi postupka veći su od prosjeka u regiji Europe i srednje Azije i prosjeka gospodarstava zemalja članica OECD-a s visokim dohotkom, dok je iznos koji vjerovnici naplate za dolar niži od regionalnog prosjeka, prema Memorandumu o reformskim zahvatima Svjetske banke iz svibnja 2015.

Prema indeksu Snaga stečajnog okvira, Hrvatska je dobila 12 od 16 bodova¹. Zemlja dobro stoji prema podindeksu pokretanje postupka (tri od šest bodova) i podindeksu postupka restrukturiranja (tri od tri boda), ali bi se mogli unaprijediti rezultati podindeksa upravljanja imovinom dužnika (četiri od šest bodova) i podindeksa sudjelovanja vjerovnika (dva od četiri boda).

Prema podacima *Doing Business*, proizlazi da je Republika Hrvatska od 28 zemalja članica Europske unije na 24. mjestu prema vremenu potrebnom za okončanje stečajnog postupka. Nadalje, u studiji se navodi da Hrvatski stečajni okvir trenutačno dužniku ne nudi mogućnost dobivanja kredita nakon pokretanja stečajnog postupka. Zbog toga financiranje nakon pokretanja postupka nema prednost nad običnim neosiguranim vjerovnicima tijekom raspodjele imovine. Činjenica je da nitko ne brani dužniku da pokuša pronaći financiranje odnosno podigne kredit kojim bi izašao iz financijskih problema i stečaja, no pitanje je tržišne ekonomije te kalkuliranja banaka kakvo bi isto osiguranje mogle dobiti od dužnika u stečaju za svoj novac kojim ga kreditiraju. Kada je posrijedi sudjelovanje vjerovnika, stečajnim okvirom ne zahtijeva se suglasnost vjerovnika za prodaju najvažnije imovine dužnika te pojedinačni vjerovnici nemaju pravo zatražiti podatke od stečajnih upravitelja.

Hrvatski stečajni okvir znatno je bolji od regionalnog prosjeka (9,2 od 16 bodova) i uvelike je usklađen sa stečajnim okvirom gospodarstava zemalja članica OECD-a s visokim dohotkom (12,2 od 15 bodova), ali je lošiji od npr. stečajnog okvira Bugarske koja je s 15 od 16 bodova među vodećim najboljim praksama na globalnoj razini. Od uvođenja ZFPPN-a 2012., otvorila su se neka pitanja u vezi s provedbom postupka predstečajne nagodbe, uglavnom zbog vrlo kratkih rokova propisanih ZFPPN-a 2012., kao i pitanja u vezi s koordinacijom između FINA-e i sudova nadležnih za stečajne predmete. Svjetska banka predložila je sljedeće preporuke koje se odnose na stečaj i predstečajnu nagodbu u Republici Hrvatskoj:

Preporuke za kratkoročno razdoblje:

1. Uvesti odredbe o izuzeću iz zastoja postupka te razvijati kulturu restrukturiranja
2. Poticati financiranje dužnika nakon pokretanja i tijekom trajanja stečajnog postupka
3. Uvesti sustav odgovornosti rukovoditelja za nesavjesno izvršavanje transakcija koje su uzrokovale gubitke za posuđe
4. Blisko povezane strane ne smiju glasovati o planu restrukturiranja.

¹ Važno je napomenuti da se u slučaju Hrvatske postupak koji je predmet analize prema ovom indeksu ne odnosi na Postupak predstečajne nagodbe, nego na stečajni postupak na sudu uređen SZ 1996.

Preporuke za srednjoročno razdoblje:

1. Unaprijediti kapacitete nadležnih institucija za rješavanje stečajnih predmeta
2. Ustrojiti komoru stečajnih upravitelja
3. Zainteresirane strane moraju biti obaviještene o postupku restrukturiranja kako bi razmotrile njegovu primjenu.

U navedenom djelu je ukratko analizirano kako Svjetska banka vidi Republiku Hrvatsku kroz provođenje stečajnih postupaka i postupaka predstečajnih nagodbi. Većinu prijedloga i primjedbi iz studije Svjetske banke je Ministarstvo pravosuđa uzelo u obzir prilikom donošenja SZ-a 2015.

2.2.2 Pregled zbirnih podataka FINA-e iz sustava predstečajnih nagodbi za razdoblje od 1. listopada 2012. do 11. ožujka 2016.

Prema Pregledu zbirnih podataka FINA-e, iz sustava predstečajnih nagodbi za razdoblje od 1. listopada 2012. do 11. ožujka 2016. proizlazi da je Iznos prijavljenih obveza – duga koji su dužnici prijavili kod podnošenja prijedloga za pokretanje postupka predstečajne nagodbe 81.978.989. 841,99 kuna.

Ukupan broj zaposlenih prema prijavi dužnika je 66 821 zaposlenik, a u radu je bilo ukupno 8 959 predmeta. Od ukupnog broja prijavljenih obveza 8.415.089.295,22 kuna otpada na prijavljene obveze manje od 10.000.000,00 kuna (u radu je takvih predmeta 7 843), a 73.563.900.546,77 kuna otpada na prijavljene obveze veće od 10.000.000,00 kuna (u radu je takvih predmeta 1 116).

Plan je prihvaćen u 395 predmeta u kojima je bilo 5 976 zaposlenih prema prijavi dužnika, a iznos prijavljenih obveza je iznosio 9.990.173.194,31 kunu.

Prihvaćeni plan se odnosi na sve predmete u kojima su vjerovnici prihvatili plan financijskog restrukturiranja dužnika te su nagodbena Vijeća donijela rješenje o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja. Ukupno je u 2 606 predmeta sklopljena nagodba u kojima je bilo 35 331 zaposlenih prema prijavi dužnika, a iznos prijavljenih obveza bio je 6.725.732.357,71 kuna.

Od ukupno prijavljenih obveza u 55,79 % je prihvaćen plan ili sklopljena nagodba, što se odnosi na 33,50 % predmeta. Sklopljena nagodba odnosi se na sve predmete u kojima je pred nadležnim trgovačkim sudom doneseno rješenje o sklapanju nagodbe. Preduvjet je da su vjerovnici u postupku predstečajne nagodbe prihvatili plan financijskog restrukturiranja dužnika, a nagodbena vijeća donijela Rješenje o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja. U navedenom razdoblju riješeno je 8 526 predmeta s iznosom prijavljenih obveza od 73.961.052.762,13 kuna i sa 62 838 zaposlenih, dok je u radu ostalo 433 predmeta s prijavljenih 8.017.937.079,86 kuna i s 3 983 zaposlenih.

Pod riješenim predmetima podrazumijevaju se predmeti koji uključuju odbačene prijedloge za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, obustavljene postupke te postupke koji su završili prihvaćanjem plana financijskog restrukturiranja. Bruto domaći proizvod je u 2015. iznosio cca 334.219.000.000,00 kuna, iznos prijavljenog duga do 11. ožujka 2016. iznosio je 81.978.989.841,99 kuna, što je oko 24,5 % BDP-a. Gotovo četvrtina hrvatskog BDP-a čine prijavljena dugovanja.

2.2.3 Analiza poslovanja subjekata nakon sklopljene predstečajne nagodbe

FINA za razdoblje od 1. listopada 2012. redovito objavljuje Pregled zbirnih podataka FINA-e iz sustava predstečajnih nagodbi tako da se ažurira svakih nekoliko dana i glasi npr. Pregled zbirnih podataka FINA-e iz sustava predstečajnih nagodbi za razdoblje od 1. listopada 2012. do 11. ožujka 2016. Prema podacima FINA-e, do 11. ožujka 2016. sklopljeno je 2 606 nagodbi.

Za potrebe ovoga rada pregledani su javno dostupni podaci o sklopljenim predstečajnim nagodbama s internetske stranice www.lus.info.hr te je promatrano razdoblje 2012. i 2013. kada su prema dostupnim podacima zaprimljeni zahtjevi za sklapanje predstečajne nagodbe i to u 2012. godini 23 predstečajne nagodbe i u 2013. godini 1 456 predstečajnih nagodbi. Analiza poslovanja subjekta (Tablica 1., u privitku) provedena je tako da se poslovanje subjekta promatralo analizom podataka s internetskog portala www.PoslovnaHrvatska.hr. Izbor je napravljen i zato što sada postoji dovoljan vremenski odmak od sklapanja predstečajnih nagodbi za bolju analizu učinka na kasnije poslovanje. Zaključno, od 100 dužnika koji su sklopili predstečajnu nagodbu, a koji su i prvih 100 dužnika koji su nakon stupanja na snagu ZFPPN 2012. podnijeli Prijedlog za pokretanje postupka predstečajne nagodbe:

- 30 dužnika je ili završilo u stečaju ili je obrt prestao s poslovanjem ili su računi ugašeni
- 38 dužnika je u blokadi s najvećim brojem od 939 dana u blokadi (30 dužnika do 120 dana i osam dužnika više od 120 dana)
- 22 dužnika posluju i nisu bili u blokadi posljednjih šest mjeseci računajući od dana analiziranja ovih podataka
- sedam dužnika posluje, ali su bili u blokadi u posljednjih šest mjeseci računajući od dana analiziranja ovih podataka
- tri dužnika, obrtnika su bez dostupnih podataka o poslovanju.

Iz navedenih podataka proizlazi da je 22 dužnika od 10 analiziranih dužnika nakon sklopljene predstečajne nagodbe nastavilo s urednim poslovanjem.

Prema članku 27. ZFPPN-a 2012. postupak predstečajne nagodbe je hitan i mora se dovršiti pred nagodbenim vijećem najkasnije u roku od 120 dana od dana njegova otvaranja.

Prema članku 67. ZFPPN-a 2012. skraćeni postupak predstečajne nagodbe mora se dovršiti najkasnije u roku od 100 dana od dana njegovog otvaranja.

Analizom trajanja prvih 100 postupaka predstečajne nagodbe je utvrđeno da je prosječno trajanje postupka predstečajne nagodbe od dana zaprimanja i objave prijedloga za provođenjem postupka predstečajne nagodbe do donošenja rješenja suda o potvrdi sporazuma predstečajne nagodbe iznosilo 311 dana.

Članak 110. SZ-a 2015. je propisana dužnost FINA-e za podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka pravne osobe ako pravna osoba u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana i to u roku od osam dana od isteka toga razdoblja, osim ako su ispunjene pretpostavke za provedbu skraćenog stečajnog postupka (ako nema zaposlenih, ako u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana, ako nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje drugog postupka radi brisanja iz sudskoga registra).

Od analiziranih 100 dužnika kod 30 dužnika je ili otvoren stečajni postupak ili su prestali s poslovanjem, a kod 30 dužnika su se stekli uvjeti za otvaranjem stečajnog postupka zbog blokade računa duže od 120 dana. Ukupno 60 dužnika nema mogućnosti nastavka poslovanja. Navedeni broj dužnika kod kojih nedvojbeno nije uspio postupak restrukturiranja je velik, a samo se za 22 dužnika može reći da su nakon sklopljene predstečajne nagodbe nastavili s urednim poslovanjem.

Veliki problem za poduzetnike s dugom prema Ministarstvu financija manjim od 2.000.000,00 kuna nastao je i zbog Naputka o kriterijima restrukturiranja poreznog duga u skraćenom postupku predstečajne nagodbe od 29. siječnja 2013. (u daljnjem tekstu: Naputak). Naime, unatoč zakonskim odredbama Naputak onemogućuje „malim“ dužnicima sklapanje nagodbe s Ministarstvom financija

kojom bi im se otpisao dio poreznog duga kao „velikim“ dužnicima s dugom većim od 2.000.000,00 kuna već samo dozvoljava otpis kamata na dugovanje i mogućnost obročne otplate dugovanja.

Dvojbeno je može li se Napatkom regulirati pitanje uvjeta za sklapanje nagodbe s Ministarstvom financija. Na internetskim stranicama Porezne uprave objavljen je obrazac ZSS – Zahtjev dužnika prema vjerovniku ministarstvu financija, Poreznoj upravi i/ili Carinskoj upravi za sklapanje sporazuma o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja u skraćenom postupku predstečajne nagodbe. Potrebno je kratko opisati prijedlog financijskog restrukturiranja dospjelih dugovanja prema vjerovniku Ministarstvu financija, Poreznoj i/ili Carinskoj upravi.

Potrebno je kratko opisati prijedlog financijskog restrukturiranja dospjelih dugovanja prema ostalim vjerovnicima te priložiti plan financijskog restrukturiranja i Potpisani obrazac prijedloga Sporazuma o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja. Po dostavljenim podacima ako ispunjavaju kriterije propisane Uredbom o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja s tražbinama s naslova poreznog duga, Ministarstvo financija sklapa s dužnikom Sporazum o prihvaćanju plana financijskog restrukturiranja.

2.3 Pregled poslovanja „Top 10“ poduzetnika prema visini otpisa poreznog duga nakon sklopljene predstečajne nagodbe

Prema podacima Ministarstva financija iz travnja 2014. dostupnim na www.liderpress.hr. o učincima predstečajnih nagodbi, analizirane su predstečajne nagodbe „Top 10 poduzetnika“ (naziv koji je poduzetnicima dodijelilo Ministarstvo financija) prema visini otpisa poreznog duga (Tablica 2., 3., 4., 5., i 6., u privitku). Nakon analize Učinaka predstečajnih nagodbi iz 2014. Ministarstvo financija više nije objavljivalo podatke o Učincima predstečajnih nagodbi. Kod „10 Top“ poduzetnika otpisano je oko 6.348.097.001,00 kuna duga, dok je ukupni Hrvatski proračun oko 124 milijardi kuna, što znači da je ukupno otpisano oko 5 % Državnog proračuna.

Analizom podataka može se zaključiti da je svrha donesenih zakona u vezi s postupkom bila i otpisima „spasavati“ određene poslovne subjekte te se postavlja pitanje jednakosti primjene zakona i upitnosti jasnog, javnog i transparentnog objavljivanja svih kriterija na temelju kojih je određenim subjektima otpisano dugovanje.

2.4 Konkretni postupci predstečajne nagodbe i utjecaj njezine provedbe na nastavak poslovanja subjekta

Apsolutni rekorder prema otpisu poreznog duga je Varteks d.d. Od ukupno 265.800.000,00 kuna koliko su dugovali državi država im je otpisala 185.600.000,00 kuna, dok je manji dio duga od 15 milijuna kuna pretvorila u 13 % vlasništva. Institut IGH je prema državi imao dug od 24.900.000,00 kuna. Država mu je otpisala 120.000,00 kuna duga.

Pokušat će se sagledati razloge otpisa dugova za navedene poduzetnike u nerazmjernim postocima, uzimajući u obzir održivost plana financijskog restrukturiranja dužnika, vrstu djelatnosti i broj zaposlenih, kontinuitet plaćanja poreznih obveza te eventualno poduzete pravne radnje dužnika na štetu vjerovnika.

Potrebno je reći da Savjetodavno vijeće Ministarstva financija nikada nije javnosti učinilo dostupnim zapisnike koje je sastavljalo u postupku obrade predmeta pri davanju prijedloga ministru financija u kojem bi transparentno trebalo biti navedeno kako je utvrđeno da je održiv određeni plana restrukturiranja dužnika, kako se cijenio vlastiti doprinos dužnika u postupku restrukturiranja, kako se

cijenila vrsta djelatnosti i broj zaposlenih dužnika, kako se cijenilo višegodišnje kontinuirano neplaćanje poreznih obveza te eventualno poduzete pravne radnje dužnika na štetu vjerovnika.

Tek bi javnim uvidom u zapisnike Savjetodavnog vijeća koje je dalo „zeleno svjetlo“ ministru financija moglo biti jasnije kako je, na koji način i na temelju čega država otpisivala goleme količine novca privatnim poduzetnicima.

2.4.1 Varteks d.d., Varaždin

Varteks d.d. je 20. studenog 2012. podnio FINA-i prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe.

Dana 13. svibnja 2013. pred nagodbenim vijećem FINA-e održano je ročište za utvrđenje tražbina u postupku predstečajne nagodbe te je utvrđeno da je ukupan iznos prijavljenih tražbina 335.796.137,52 kune, da je ukupan iznos utvrđenih tražbina 374.239.086,15 kuna, te da je ukupan iznos osporenih tražbina 9.792.692,89 kuna. Izvršen je prijeboj utvrđenih tražbina s protutražbinama dužnika u ukupnom iznosu od 2.378.418,18 kuna, te preostali iznos tražbina vjerovnika nakon izvršenog prijeboja iznosi 371.860.667,97 kuna, a kako proizlazi iz Rješenja Trgovačkog suda u Varaždinu, 9Stpn-51/13-8 od 11. srpnja 2013.

Dana 4. lipnja 2013. pred nagodbenim vijećem FINA-e održano je ročište za glasovanje o Izmijenjenom planu financijskog restrukturiranja predloženog od vjerovnika Republike Hrvatske – Ministarstva financija na koje je dužnik dao suglasnost. Za Plan financijskog restrukturiranja glasali su vjerovnici čije tražbine prelaze dvije trećine svih utvrđenih tražbina. Plan financijskog restrukturiranja je prihvaćen, a za prihvaćanje plana glasali su vjerovnici čije tražbine iznose 289.179.361,78 kuna odnosno 77,77 % od ukupno 371.860.667,97 kuna utvrđenih tražbina.

Protiv plana je bilo 22,23 % glasova i to svih 22,23 % zato što vjerovnici nisu pristupili glasovanju. Pred Trgovačkim sudom u Varaždinu je 11. srpnja 2013. sklopljena predstečajna nagodba. Najzanimljiviji dio sklopljene predstečajne nagodbe je Grupa vjerovnika 1– država, gdje je navedeno da vjerovnik Republika Hrvatska i dužnik suglasno utvrđuju da vjerovnik ima prema dužniku potraživanja u ukupnom iznosu od 265.851.427,67 kuna s osnova nepodmirenih obveza za poreze, doprinose, carinu, zajam Fonda za razvoj i zapošljavanje (DAB) i jamstva, od čega glavnica iznosi 237.087.097,21 kunu, a kamata 28.764.330,46 kuna.

Vjerovnik i dužnik suglasno utvrđuju da vjerovnik otpušta dužniku 70 % svojega ukupnog potraživanja u iznosu od 185.606.567,67 kuna, a koji se odnosi na otpust kamate u iznosu od 28.764.330,46 kuna i dijela glavnice u iznosu od 156.842.237,21 kuna, a dužnik pristaje na takav otpust duga.

2.4.2 Institut IGH d.d.

Institut IGH d.d. je 17. svibnja 2013. podnio FINA-i Prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe.

Dana 24. srpnja 2013. pred nagodbenim vijećem FINA-e održano je ročište za utvrđenje tražbina u postupku predstečajne nagodbe te je utvrđeno da je ukupan iznos prijavljenih tražbina 2.094.551.465,29 kuna, da je ukupan iznos utvrđenih tražbina 1.894.250.159,22 kuna te da je ukupan iznos osporenih tražbina 219.711.106,39 kuna. Izvršen je prijeboj utvrđenih tražbina s protutražbinama dužnika u ukupnom iznosu od 6.917.510,98 kuna, a kako proizlazi iz Rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu, 72.Stpn-305/13.

Pred nagodbenim vijećem FINA-e održano je ročište za glasovanje o Izmijenjenom planu financijskog restrukturiranja predloženog od vjerovnika Republike Hrvatske – Ministarstva financija na koje je dužnik dao suglasnost. Za Plan financijskog restrukturiranja glasovali su vjerovnici čije tražbine prelaze dvije trećine svih utvrđenih tražbina. Pred Trgovačkim sudom u Zagrebu je 24. travnja 2014. sklopljena predstečajna nagodba.

Najzanimljiviji dio sklopljene predstečajne nagodbe je kategorije utvrđenih tražbina pod J) Tražbine Republike Hrvatske i tijela javne uprave (Ministarstvo financija) po osnovi zakonom propisanih davanja gdje je navedeno da vjerovnik Republika Hrvatska i dužnik suglasno utvrđuju da vjerovnik ima prema dužniku potraživanja u ukupnom iznosu od 24.825.429,68 kuna, a kamata da iznosi 119.550,72 kuna, te da vjerovnik otpušta dužniku 100 % svojega ukupnog potraživanja kamata, dok je dužnik dužan platiti svih 100 % potraživanja glavnice u pet godina u polugodišnjim ratama.

2.4.3 Usporedba visine otpuštenog potraživanja Grupe vjerovnika 1: država: prema Varteks d.d. i Institut IGH d.d.

Uredbom 2013. propisano je da nakon što je nad dužnikom otvoren postupak predstečajne nagodbe čija vrijednost predmeta prelazi ukupni iznos od 10.000.000,00 kuna, pisani prijedlog o predloženom planu financijskog restrukturiranja dužnika donijet će Savjetodavno vijeće Ministarstva financija. Savjetodavno vijeće Ministarstva financija vodit će zapisnik, a prilikom davanja prijedloga posebno će se uzeti u obzir: održivost plana financijskog restrukturiranja dužnika, vrsta djelatnosti i broj zaposlenih, kontinuitet plaćanja poreznih obveza te eventualno poduzete pravne radnje dužnika na štetu vjerovnika. O pravima iz porezno-dužničkog odnosa odlučuje ministar financija na prijedlog Savjetodavnog vijeća Ministarstva financija.

U postupku prije podnošenja prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe pred FINA-om nadležno savjetodavno vijeće može vršiti pregovore s dužnikom o mogućnostima i mjerama iz plana financijskog restrukturiranja predviđenih ZFPPN-om 2012. U tom slučaju dužnik će nadležnom savjetodavnom vijeću podnijeti izvješće o financijskom stanju i poslovanju dužnika, plan financijskog restrukturiranja, plan operativnog restrukturiranja, izvješće ovlaštenog revizora koje sadrži pozitivno mišljenje o planu financijskog i operativnog restrukturiranja, popis imovine i prava dužnika koji su upisani u odgovarajuće upisnike i izjavu da sklapanje predstečajne nagodbe neće utjecati na tražbine radnika.

Na temelju obavljenih pregovora s dužnikom, nadležno savjetodavno vijeće može donijeti zaključak o uvjetnom prihvaćanju mjera iz plana financijskog restrukturiranja.

Zapisnici koji su vođeni u postupku obrade predmeta Varteks d.d. i Institut IGH d.d. koje je vodilo Savjetodavno vijeće Ministarstva financija pri obradi predmeta i pri davanju prijedloga o planu restrukturiranja nisu nikada objavljeni te se ne može utvrditi što je Savjetodavno vijeće uzelo u obzir kod Varteksa d.d., a što kod Instituta IGH kada je Varteksu d.d. otpisalo 70 % glavnice u iznosu 237.087.097,21 kuna, a Institutu IGH nije otpisalo ni jednu kunu glavnice.

3 Zaključna razmatranja

Nakon detaljnog analiziranja učinaka predstečajnih nagodbi kod 100 poslovnih subjekata koji su među prvima podnijeli prijedlog za sklapanje predstečajne nagodbe jasno je da ZFPPN 2012. nije polučio rezultate koji su se očekivali pri njegovu donošenju. Od 100 sklopljenih predstečajnih nagodbi pred Trgovačkim sudom, većinom sklopljenih u 2013., samo se za 22 dužnika (od čega su pet obrti) može reći da su nastavili s urednim poslovanjem odnosno da nisu u stečaju ili da nisu blokirani.

Iznenadjujući je i broj dana dužnika u blokadi s obzirom na to da su neki blokirani i po 939 dana, a velik broj dužnika je blokirani više od jedne godine. Dužnici su blokirani nedugo nakon sklopljene predstečajne nagodbe iz čega je vidljivo da su vrlo kratko razdoblje uspjeli poslovati u skladu s Planom restrukturiranja iz sklopljene predstečajne nagodbe. Nakon analiziranja učinaka predstečajnih nagodbi „Top 10“ poduzetnika prema nazivu i podacima koje je iznijelo Ministarstvo financija izvodi se zaključak da su predstečajne nagodbe proizvele pozitivan učinak jedino kod poslovnih subjekata gdje je Ministarstvo financija otpisalo velike iznose poreznog duga i time dalo još jednu priliku privatnim pravnim osobama za novi početak.

Prema podacima iz ožujka 2016., od „Top 10“ poduzetnika s ukupno 4 621 zaposlenim, kojima je država otpisala ukupno 539.685.210,00 kuna duga jedan poduzetnik je završio u stečaju s poreznim dugom od 6.881.359,80 kuna (DINA Petrokemija d.d.), dva su blokirana (Konstruktor inženjering i CCS Ulaganja), a ostalih osam poduzetnika i dalje posluje. CCS Ulaganja zanimljiva su po tome što su im vjerovnici ukupno otpisali 347.667.134,00 kuna duga, a imaju dva zaposlenika. Ukupan broj zaposlenika koji posluju s liste „Top 10“ poduzetnika nakon sklopljene predstečajne nagodbe je 3 559. U ovim bi se slučajevima moglo govoriti o „spašenim“ radnim mjestima, međutim ako je država na teret Državnog proračuna otpisala bespovratnim oko 540 milijuna kuna kod privatnih deset pravnih osoba, postavlja se pitanje koja je svrha samog zakona.

Država je otpisala oko 150.000,00 kuna po zaposleniku, a da je u stečaju rasprodana imovina dužnika država je možda mogla puno bolje i učinkovitije preusmjeriti naplaćeno potraživanje. DINA-i Petrokemiji d.d. otpisano je ukupno 1.559.426.263,00 kuna duga od vjerovnika. DINA Petrokemija d.d. je nakon sklopljene nagodbe završila u stečaju, 307 zaposlenika ostalo je bez posla, a država je ostala s novim poreznim dugom DINA-e Petrokemije d.d. od gotovo 7 milijuna duga. Nadalje je nedvojbeno da je Ministarstvo financija odmah u siječnju 2013. svojim Naputkom dužnike s iznosom poreznog duga manjim od 2.000.000,00 kuna stavilo u diskriminirajući položaj u odnosu na dužnike koji su imali višestruko veće iznose poreznog duga. Upitna je motivacija donošenja Naputka Ministarstva kojim je unatoč jasnoj zakonskoj odredbi Naputkom onemogućen otpis dugovanja „malim“ dužnicima.

Zanimljivo je da je kod poslovnih subjekata nakon otpisa enormnih iznosa dugovanja od države i drugih vjerovnika menadžment u većini pravnih osoba ostao isti, neovisno o tome što je isti taj menadžment rukovodio poslovnim subjektima kada su akumulirani iznosi poreznog dugovanja koje je teško i pročitati, a potpuno je nejasno što je radilo Ministarstvo financija kada je dopustilo da se porezni dug skupi do vrtoglavih iznosa. Prosječan građanin koji ne uplati porezno dugovanje u zakonski ostavljenom roku u istom tome roku dobiva opomenu pod prijetnjom ovrhe iako se radi o iznosima od koju tisuću kuna, a pravna osoba skupi porezni dug od 250 milijuna kuna koji joj je naknadno i otpisan.

Nedvojbeno korist od ZFPPN-a 2012. imala je FINA. Naime, FINA svake godine objavljuje godišnja izvješća te iz izvješća za 2013. proizlazi da se tijekom 2013. godine operativno radilo na provedbi ZFPPN-a 2012. na temelju kojeg je zaključno s 31. prosinca 2013. zaprimljeno ukupno 5 824 predmeta u kojima je iskazano oko 53 milijarde kuna prijavljenih obveza te je obuhvaćeno oko 45 000 radnika u tvrtkama koje su ušle u proces predstečajnih nagodbi. Najveći broj prijava, više od 59 % svih prijava, zaprimljen je u RC Zagreb.

Od navedenog broja predmeta, u redovnom postupku predstečajne nagodbe zaprimljena je 1 501 prijava, a za skraćeni postupak 4 323 prijave. Potkraj 2013. godine riješeno je oko 83 % svih zaprimljenih predmeta, dok ih je 17 % još u radu. Od navedenog broja predmeta njih 594 završeno je sklapanjem nagodbe pred nadležnim trgovačkim sudom, dok je za 2 815 predmeta podnesen prijedlog za pokretanje stečajnog postupka.

Zbog smanjenog priljeva novih predmeta i uspješnog rješavanja postojećih smanjen je broj nagodbenih vijeća tako da ih je potkraj 2013. ostalo aktivno 20. Ukupno su bila angažirana i 128 povjerenika za potrebe predstečajnih nagodbi u 784 predmeta i iskazan je prosječni trošak po povjereniku u iznosu od 4.500 kuna. Za potrebe sustava predstečajnih nagodbi uspostavljen je i web servis koji je omogućio Ministarstvu pravosuđa upisivanje činjenice o pokretanju postupka predstečajne nagodbe u sudski registar. Za potrebe vanjskih korisnika sustava predstečajnih nagodbi kreirana je i datoteka s dnevno ažurnim podacima koja se, uz pretplatu, može preuzeti s FINA web stranice, čime je olakšano praćenje sustava predstečajnih nagodbi velikim vjerovnicima. Vođenje postupaka predstečajnih nagodbi FINA-i je donijelo nove prihode u iznosu od oko 13,5 milijuna kuna s tim da je od tog iznosa naplaćeno 6,5 milijuna kuna (48 %). Iz izvješća za 2014. proizlazi da se operativno radilo na provedbi ZFPPN 2012 temeljem kojeg je, zaključno s 31. prosinca 2014. godine zaprimljeno ukupno 7 574 predmeta u kojima je iskazano oko 65 milijardi kuna prijavljenih obveza te je obuhvaćeno oko 60 148 radnika u tvrtkama koje su ušle u proces predstečajnih nagodbi. Najveći broj prijava zaprimljen je u RC Zagreb, više od 60 % svih prijava.

Od navedenog broja predmeta u redovnom postupku predstečajne nagodbe zaprimljena je 2 051 prijava, a za skraćeni postupak 5 523 prijava. Potkraj 2014. godine riješeno je oko 92 % svih zaprimljeno predmeta, dok ih je 8 % još u radu. Od navedenog broja predmeta njih 1 765 završeno je sklapanjem nagodbe pred nadležnim trgovačkim sudom dok je za 3 678 predmeta podnesen prijedlog za pokretanje stečajnog postupka. Zbog smanjenog priljeva novih predmeta i uspješnog rješavanja postojećih smanjen je broj nagodbenih vijeća tako da ih je potkraj 2014. ostalo aktivno 19.

Ukupno su bila angažirana i 147 povjerenika za potrebe predstečajnih nagodbi u 1 358 predmeta i iskazan je prosječni trošak po predmetu u kojima su imenovani povjerenici u iznosu od 4.300 kuna. Dodatno, radi se na razvoju programskog rješenja koje bi olakšalo analizu sklopljenih nagodbi pred nadležnim trgovačkim sudovima čime bi se osiguralo kvalitetnije izvješćivanje. Sada se ovo izvješćivanje radi naknadnim, individualnim unosom u pripremljene tablice koje služe za analizu tih podataka.

Vođenjem postupaka predstečajnih nagodbi FINA je ostvarila ukupne prihode u promatranom razdoblju u iznosu oko 18,3 milijuna kuna, od čega je nenaplaćeno 6,9 milijuna kuna, a otpisano je 1,6 milijuna kuna zbog brisanja tvrtki iz sudskog registra. Iz navedenih podataka vidljivo je da je u postupcima predstečajnih nagodbi ukupno evidentirano 46 % nenaplaćenih potraživanja. Prihodi od predstečajnih nagodbi u 2014. godini su iznosili 4.875.934 kuna, a od tog iznosa ostalo je nenaplaćeno 1.688.468 kuna.

Nadalje, ZFPPN 2012. je člankom 83. propisao da se poslovni događaji i poslovne transakcije koje su u vezi s računovodstvenim učinkom predstečajne nagodbe priznaju i mjere u skladu s računovodstvenim propisima. U slučaju kada u poreznom razdoblju u kojem je sklopljena predstečajna nagodba dužnik utvrdi dobit na temelju provedenog postupka otpisa dugovanja, tako nastala dobit ne može se isplatiti već se mora iskoristiti za povećanje temeljnog kapitala ili rezervi kapitala. Dužnik koji je tako povećao rezerve obavezan ih je zadržati do isteka roka za ispunjenje svih obveza koje proizlaze iz odobrene predstečajne nagodbe.

Vrijednosna usklađenja po osnovi ispravka vrijednosti potraživanja utvrđuju se kao porezno priznati rashod u iznosu otpisa potraživanja prema nagodbi odobrenoj u skladu s ovim Zakonom. Je li izvršen nadzor financijskog poslovanja poslovnih subjekata, dužnika koji su nakon sklopljene predstečajne nagodbe utvrdili dobit odnosno jesu li dužnici s dobiti postupili prema zakonu? Naime, činjenica je da je poslovni subjekt – privatni poduzetnik kojem je država otpisala velik dio svojega potraživanja, a koje se nerijetko mjerilo u milijunima kuna, nakon sklopljene predstečajne nagodbe mogao ostvariti dobit, a ako se nije pridržavao jasno propisanih zakonskih pravila u vezi s postupanjem s dobiti, sklapanje predstečajne nagodbe bi za njega mogao biti „posao stoljeća“ na teret svih poreznih

obveznika u Republici Hrvatskoj. Buduće vrijeme pokazat će nam hoće li se pristupiti ozbiljno i ovom problemu i hoće li se izvršiti nadzor svih poslovnih subjekata kojima je država procijenivši među ostalim plan financijskog restrukturiranja održivim otpisala nevjerojatne svote novca.

Literatura

Abramović, A. (2014). Upravnosudski aspekti primjene Zakona o financijskom poslovanju, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 35 (1), 311-322.

Bodul, D. (2015). Prilog raspravi o reformi stečajnog zakonodavstva, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2015B763 (pristupljeno 14. ožujka 2018.)

Bodul, D. (2014). Modus operandi izglasavanja potrebne većine u stečajnom zakonodavstvu, www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2014B735&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 14. ožujka 2018.)

Bodul, D. (2014). Institut stečajnog plana i predstečajne nagodbe u kontekstu razvoja reorganizacijskih modela, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2014B684&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 30. ožujka 2018.)

Bodul, D., Vuković, A. (2015). Još jedna reforma stečajnog zakonodavstva – funkcionalizacija stečajno pravne zaštite ili placebo efekt?, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 36 (1), 183.

Bodul, D., Vuković, A. (2016). Nova uloga Financijske agencije u predstečajnom i stečajnom postupku, rješenja i dvojbe, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2016B904&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 27. ožujka 2018.)

Bodul D., Vuković A. (2015). Novi Stečajni zakon, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/TOC.aspx?Src=n5GtLvp7HHy7L0HeW4h1loJcKXW0sTR9 (pristupljeno 12. ožujka 2018.)

Brkanić, V. (2012). Nerealna očekivanja od Zakona koji bi trebao otkloniti financijski nered, *Računovodstvo, revizija i financije*, 19-23.

Čuveljak, J. (2013). Prijava i utvrđivanje tražbina u predstečajnoj nagodbi, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2013B615&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 19. ožujka 2018.)

Čuveljak, J. (2014). Tražbine Republike Hrvatske u postupku predstečajne nagodbe, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2014B658&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 14. ožujka 2018.)

Čuveljak, J. (2014). Dozvoljena plaćanja tijekom nelikvidnosti, Izvor: www.iusinfo.hr/Article/Content.aspx?SOPI=CLN20V01D2013B630&Doc=CLANCI_HR (pristupljeno 19. ožujka 2018)

Čuveljak, J. (2013). Stečajni zakon s komentarom i sudskom praksom i Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi s komentarom, *Zgombić & partneri*, III. izdanje, Zagreb.

Dika, M. (2013). Insolvencijsko pravo, O ustavnosti pravnog uređenja instituta predstečajne nagodbe, *Digitalna zbirka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, 51-68.

Garašić, J. (2013). Insolvencijsko pravo, Izmjene i dopune Stečajnog zakona iz 2012. motivirane institutom predstečajne nagodbe, *Digitalna zbirka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, 21-50.

Grbić, S., Bodul, B., Vuković, A. (2013). O položaju nagodbenog vijeća, *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta Rijeka*, 34 (1), 471-494.

Jozipović, Š., Jukić, A. (2015). Preoblikovanje tražbina vjerovnika u udjele u dužniku – usporednopravna obilježja i ustavnopravna pitanja zaštite prava manjinskih članova društva i manjinskih vjerovnika u postupku predstečajne nagodbe, *Zbornik PFZ*, 65 (3-4), 505-535.

Jozipović, Š. (2015). Odnos Porezne uprave prema poreznim obveznicima, *Zbornik Pravnog Fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 36 (2), 945-970.

Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Narodne novine – MU, br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10.

Maganić, A. (2015). Pravna sredstva protiv predstečajne nagodbe, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 65 (3-4).

Stečajni zakon, Narodne novine 44/1996, 161/1998, 29/1999, 129/2000, 123/2003, 197/2003, 187/2004, 82/2006, 116/2010, 25/2012, 133/2012, 45/2013.

Stečajni zakon, Narodne novine 71/2015, 104/2017.

Treščec, V., Vrljić, D. (2015). Pravo i praksa, Novi Stečajni zakon, s primjerima obrazaca za praktičnu primjenu, sudskom praksom, bilješkama i zbirkom propisa, *Vizura*.

Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Narodne novine 112/2013.

Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001, 76/2010, 5/2014.

Uzelac, A. (2016). Je li uređenje predstečajnog postupka bilo sukladno s Ustavom, Post festum analiza više neriješenih procesnih i ustavnih problema, Izvor: www.alanuzelac.from.hr/pubs/E18_Predstecajni%20postupak_ustavnost.pdf (pristupljeno 17. ožujka 2018.)

Vuković, A., Bodul, D. (2015). (Nezavidan) položaj jamca u insolventijskom pravu-dvojbe, rješenja i osvrt na konvencijsko pravo, *Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku*, 1-2.

Zakon o nagodbi, stečaju i likvidaciji, Službeni list SFRJ 84/89.

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Narodne novine 108/2012.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, Narodne novine 51/2013.

Privitci**Tablica 1.** Analiza poslovanja subjekta prema vremenu podnošenja prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe

Izvor: samostalna izrada autora (2017)

Redn i broj	Dužnik	Datum podnošenja prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe	Datum sklapanja predstečajne nagodbe pred Trgovačkim sudom	Poslovanje dužnika na dan 23., 24., 25. i 31. 3. 2016	Da ni
Prijedlog za otvaranjem predstečajnog postupka podnesen u 2012. – podaci na dan 23. 3. 2016					
1.	FENIX društvo s ograničenom odgovornošću za graditeljstvo, trgovinu i usluge, Vinogradska 2F, Slavonski Brod	31. 12. 2012	23. 9. 2013.	U stečaju od 6.11.2015. (porezni dug 1. 232.123,28)	266
2.	INFONET društvo s ograničenom odgovornošću za informatički inženjering, proizvodnju, trgovinu i marketing, Dobriše Cesarića 12, Čakovec	27. 12. 2012.	12.7.2013	128 dana u blokadi	197
3.	KRIK društvo s ograničenom odgovornošću za gradnju, trgovinu i usluge, Put Stinica bb, Split	27. 12. 2012.	25. 11. 2013.	U stečaju od 16. 11. 2015.	333
4.	Puja Kada, PEROJ 279, Peroj – Ugostiteljski obrt „Portić“	24. 12. 2012.	28. 11. 2013	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	339
5.	CCS ULAGANJA društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge, Vlačka 67, Zagreb	24. 12. 2012.	16. 7. 2013.	28 dana u blokadi, a broj dana u blokadi u zadnja tri mjeseca: 40	204
6.	Ugostiteljski obrt „Stari Grad“, Bernandina Frankopana 5, Ogulin	21. 12. 2012.	5. 12. 2014.	364 dana u blokadi	714
7.	BETON d. o. o., Grgura	21. 12. 2012.	11. 6. 2013.	U stečaju od 28.	172

	Ninskog bb, Nova Gradiška			11. 2014.	
8.	VIROPLAST društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu, proizvodnju i usluge, P. Preradovića 39, Virovitica	19. 12. 2012.	14. 1. 2014.	644 dana u blokadi	391
9.	Termoplast d.o.o., Lovre Juranića 5, 10373 Ivanja Reka	19. 12. 2012.	18. 2. 2014.	742 dana u blokadi	426
10.	GRGOŠEVIĆ d.o.o., Kneza Domagoja 4, Vukovar	17. 12. 2012.	21. 10. 2013.	335 dana u blokadi	308
11.	RADIO IVANEC društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju i emitiranje radijskog i televizijskog programa, Vladimira Nazora 1, Ivanec	17. 12. 2012.	23. 7. 2013.	U stečaju	218
12.	U. O. FRESH&CLEAN, Vl. Željka Vlašić, Cernik 31, Čavle	14. 12. 2012.	11. 6. 2013.	Odjavljen 2014.	179
13.	U. O. „PLIMA“, Vl. Živko Barišić, Karasova 3, Rijeka 51000	14. 12. 2012.	9. 5. 2013.	Posluje i osam dana je bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	146
14.	ŽITO pekarski obrt, Mali Palit 68, Rab	13. 12. 2012.	12. 9. 2013.	Obrt posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	273
15.	KAJZER-PROM d.o.o., Gornjostupnička 2/A, Gornji Stupnik	13. 12. 2012.	23. 4. 2014.	U stečaju od 1. 2. 2016.	496
16.	Drvo prerada d.o.o., Malo Korenovo 63, Bjelovar	10. 12. 2012.	21. 2. 2014.	od 22. 12. 2014. nema aktivnih žiro računa	438
17.	Međimurje beton d.d., Zrinsko-Frankopanska bb, Čakovec	6. 12. 2012.	5. 6. 2013.	U stečaju	181
18.	PARDUS društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu, konzalting i inženjering,	6. 12. 2012.	21. 8. 2013.	U stečaju od 1. 2. 2016. – skraćeni stečajni postupak	258

	Školska 68, Goričan				
19.	JAKŠINIĆ d.o.o., Velike Sredice 4, Bjelovar	6. 12. 2012.	20. 5. 2014.	257 dana u blokadi	530
20.	DAUS TRUCK d.o.o., Put Bana 8, Dugopolje	6. 12. 2012.	25. 3. 2014.	u stečaju (porezni dug 4 872 975,45)	474
21.	Fodor reklame d.o.o., Bana Josipa Jelačića 141, 40000 Čakovec	6. 12. 2012.	17. 9. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih 6 mjeseci	285
22.	MAGMA d.d., Baštijanova 52 a, Zagreb 10000	4. 12. 2012.	27. 1. 2014.	509 dana u blokadi	419
23.	KONSTRUKTOR-INŽENJERING dioničko društvo za graditeljstvo, Svačićeva 4, Split 21000	27. 11. 2012.	29. 12. 2015.	77 dana u blokadi	112 7
Prijedlog za otvaranjem predstečajnog postupka podnesen u 2013. – podaci na dan 24. 3. 2016					
24.	Plast-el obrt, vl. Ivan Grgurić, DOMOBRANSKA 81, MREŽNIČKI VAROŠ	8. 1. 2013.	25. 3. 2014.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	44 1
25.	OBRT ŽNIDAREC, vl. Zvonko Žnidarec, DUGA 122, Ivanovac, Antunovac	8. 1. 2013.	3. 10. 2013.	Posluje i 25 dana je bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	26 8
26.	OKUKA PRIJEVOZ TERETA, ZVONIMIRA 327, Čepin	8. 1. 2013.	12. 7. 2013.	Odjavljen 2014.	18 5
27.	BETONARA-SCHWARZ društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i usluge, Dravska 1, Totovec 40000	7. 1. 2013	23. 9. 2013.	142 dana u blokadi	25 9
28.	Plinotehnika d.o.o., Zagrebačka 55, Čakovec 40000	4. 1. 2013.	23. 9. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	26 2
29.	PRVI MAJ d.d., V. NAZORA	4. 1. 2013.	26. 9. 2013.	U stečaju	26

	BB, Laslovo (Szentlászló)				5
30.	KROV d.o.o., ŽUPANIJSKA 21, Osijek 31000	4. 1. 2013.	10. 10. 2013.	446 dana u blokadi	27 9
31.	Ugostiteljski obrt Barok, vl. Dražen Fodor, Milke Trnine 19, 40000 Čakovec	4. 1. 2013.	13. 11. 2013.	odjavljen 2014.	31 3
32.	INDUSTROGRADNJA NEKRETNINE d.o.o., Savska cesta 66 (Barčev trg 2), Zagreb	3. 1. 2013.	14. 8. 2014.	U stečaju (porezni dug 2 220 297,94)	58 8
33.	IVICA LIPOŠČAK vl. OBRTA ZA UZGOJ SLATKOVODNE RIBE „RIBNJAK VRNJIKA“, Kunić bb, Plaški	3. 1. 2013.	18. 1. 2014.	u stečaju	38 0
34.	Lomi d.o.o., 42255 Donja Višnjica 89	3. 1. 2013.	1. 10. 2013.	58 dana u blokadi	27 1
35.	AUTOMARKT MONOLITHIC d.o.o., I. Gundulića 2, Vinkovci	3. 1. 2013.	12. 8. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	22 1
36.	I GRUPA dioničko društvo za usluge, Savska cesta 66, Zagreb 10000	3. 1. 2013.	6. 11. 2013.	20 dana u blokadi	30 7
37.	METALPRODUKT d.d., Bjelovarska 32, Šandrovac	3. 1. 2013.	29. 7. 2013.	Brisan 2016. – zaključen stečajni postupak	20 7
38.	MiD-BiO d.o.o. za proizvodnju, trgovinu na veliko i malo i usluge, Stjepana Podhorskog 29, Zagreb	2. 1. 2013.	26. 7. 2013.	798 dana u blokadi	20 5
39.	DINOS GRAĐENJE d.o.o. za građenje i usluge, Soblinečka cesta 51, Soblinec	11. 1. 2013.	4. 2. 2015.	U stečaju od 16. 2. 2016.	75 4
40.	GATOR d.o.o., VINKOVAČKA CESTA 66 a, Osijek 31000 (Vukovar, Sajmište 148 – prema OIB-u)	11. 1. 2013.	20. 9. 2014.	523 dana u blokadi	61 7
41.	RAVEN d.o.o. za građevinarstvo, trgovinu i usluge, Veliki Raven bb, Veliki Raven	11. 1. 2013.	18. 9. 2014.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	61 5

42.	DELTA CENTAR d.o.o. za usluge i posredovanje u prometu nekretninama, Braće Domany 2, Zagreb 10000	11. 1. 2013.	7. 11. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	300
43.	LUKITISAK TRG.TISKAR.OBRT, GUNDULIĆEVA 92 a, Antin, Tordinci	11. 1. 2013.	2. 7. 2013.	Posluje	172
44.	BAZA OBLIKA d.o.o. za usluge, Sesvetska cesta 5, Sesvete	11. 1. 2013.	23. 12. 2013	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	346
45.	MONOLITINVEST SAMOBOR društvo s ograničenom odgovornošću za građevinarstvo, trgovinu i usluge, Nikole Tesle 28, Križevci	11. 1. 2013.	23. 5. 2014.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	497
46.	DEMIN-KA d.o.o. za trgovinu, razminiranje i usluge, Dr. Ante Starčevića 21, Karlovac	11. 1. 2013.	26. 7. 2014.	U stečaju	561
47.	LUXUS d.o.o., BATAHOVINA BB, 20000 Dubrovnik	11. 1. 2013.	11. 7. 2014.	580 dana u blokadi	546

48.	ALEGRA MODA d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge, Radnička ulica 49 a, Gornja Rijeka	11. 1. 2013	11. 3. 2014.	440 dana u blokadi	424
49.	SOLARNE ČELIJE, društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju fotonaponskih ćelija, Poljička Cesta 6, Podstrana	11. 1. 2013.	24.4.2014.	U stečaju	468
50.	HORIZONTI MEDIA društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje usluga turističkih agencija, izdavaštvo i trgovinu, Jurjevska 31 a, Zagreb	10. 1. 2013.	27. 11. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	321
51.	RIBA dioničko društvo za proizvodnju i uzgoj ribe i riblje mlađi	10. 1. 2013.	20. 8. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi u posljednjih šest mjeseci	222

Prijedlog za otvaranjem predstečajnog postupka podnesen u 2013. – podaci na dan 25. 3. 2016.

52.	ZVIJEZDA 2005, V. Lisinskog 57, Našice	10. 1. 2013.	6. 6. 2013.	Računi su ugašeni (do 18. 1. 2016 je bio 840 dana u blokadi)	147
53.	Ugostiteljski obrt „Tri jagode“, Silvija Strahimira Kranjčevića 2, Sisak	10. 1. 2013.	29. 10. 2013.	471 dan u blokadi	292
54.	AUTOBOX, P. Pejačevića 8 Osijek	10. 1. 2013.	24. 7. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	195
55.	VISKOVIĆ d.o.o., K. Tomislava 146, Podgorač	9. 1. 2013.	20. 6. 2013.	Zaključen stečajni postupak 2. 3. 2016.	162
56.	POLAR d.o.o., Martina Divalta 84, Osijek	9. 1. 2013.	2. 9. 2013.	16 dana u blokadi.	236
57.	ZIT-OSIJEK d.o.o., Osječka 186, Čepin	9. 1. 2013.	3. 10. 2013.	Račun ugašen 24.12.2015. – do tada je bio 351 dan u blokadi	267
58.	ALPA OBRT ZA TRGOVINU I PRIJEVOZ, Dalmatinska 19, Josipovac	9. 1. 2013.	5. 9. 2013.	Posluje i bio je u blokadi 11 dana u posljednjih šest mjeseci	239
59.	PREVENTIA d.o.o., Bartola Kašića 18, Osijek	9. 1. 2013.	2. 7. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	174
60.	OPLATA d.o.o., V. Nazora 37, Petrijevci	9. 1. 2013.	22. 10. 2013.	Račun ugašen 4. 6. 2014. – do tada je bio 71 dan u blokadi	286
61.	TRISTAR p.t.o., Vukovarska 3, Čakovec (Ivanovec, Josipa Broza)	8. 1. 2013.	23. 9. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	258
62.	Obrt „Januševac“ za ugostiteljstvo, Zagrebačka 8, Prigorje Brdovečko	8. 1. 2013.	26. 7. 2013.	Obrt je otvoren ali nema podataka o poslovanju	199

63.	KARIN, društvo s ograničenom odgovornošću za knjigovodstvo i trgovinu, Trg Kralja Petra Svačića 1, Karlovac	8. 1. 2013.	14. 2. 2014.	Posluje i bio je u blokadi 41 dan u posljednjih šest mjeseci	402
64.	GEROK d.o.o., Industrijska zona bb, Đakovo	16. 1. 2013.	17. 7. 2013.	Brisan 2015.	182
65.	ZLATARNA MARIJAN, vl. Marijan Domgioni, Hrvatskih vladara 6, Murter 22243	16. 1. 2013.	8. 9. 2014.	159 dana u blokadi	600
66.	Srednja škola s pravom javnosti MANERO, Višnjan, Istarska 23/1, Višnjan	16. 1. 2013.	4. 7. 2013.	191 dan u blokadi	169
67.	OBRT VIP, Vl. Vilijan Prodan, Prodani 7, Prodani	16. 1. 2013.	29. 5. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	133
68.	PROTEKT PROM d.o.o., Samoborska cesta 259, Zagreb	16. 1. 2013.	30. 10. 2013.	44 dana u blokadi	287
69.	KAMELEON BAČIĆEV, Prilaz 1, Pula	16. 1. 2013.	24. 7. 2013.	939 dana u blokadi	189
70.	ČOKO TRADE, d.o.o., Braće Radića 73, Solin	16. 1. 2013.	24. 3. 2014.	Posluje i bio je u blokadi jedan dan u posljednjih šest mjeseci	432
71.	L. L. MONITOR d.o.o. za poslovne usluge, ugostiteljstvo, turizam i turistička agencija, Zadarska 38, Pula	16. 1. 2013.	28. 11. 2013.	716 dana u blokadi	316
72.	Stjepan Jakševac TURKA 50, Šenkovec	16. 1. 2013.	13. 9. 2013.	72 dana u blokadi	240
73.	VAMA-SERVIS d.o.o., Vukovarska 247 a, Mirkovci Vinkovci	15. 1. 2013.	15. 7. 2013.	Brisan 2016. – zaključen stečajni postupak 3. 12. 2015	181
74.	GTG VINKOVCI d.o.o., Kralja Zvonimira 1, Vinkovci	15. 1. 2013.	5. 9. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	233

75.	SENDVIČI I SLASTICE d.o.o. za ugostiteljstvo, trgovinu i usluge, Slavonska avenija 50, Zagreb	15. 1. 2013.	27. 2. 2014.	Zaključen stečajni postupak 16. 3. 2016.	408
76.	POLJOPRIVREDNA ZADRUGA ANDRIJAŠEVCI, Matije Gupca 43, Andrijaševci	15. 1. 2013.	4. 7. 2013.	Zaključen stečajni postupak 7. 7. 2015.	170
Prijedlog za otvaranjem predstečajnog postupka podnesen u 2013. – podaci na dan 31. 3. 2016.					
77.	ČUPIĆ TRGOVINA d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i transport, Gruda bb, Gruda	15. 1. 2013.	26. 8. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	223
78.	BULE BRAVARSKI OBRT, Bogdanovačka 56, Vukovar	14. 1. 2013.	2. 7. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	169
79.	STINA ŠIBENIK d.o.o. za građenje, projektiranje i nadzor, Žaborička 3, Šibenik	17. 1. 2013.	26. 3. 2014.	132 dana u blokadi	433
80.	VODOTEHNA, BUSOLERSKA 92, PULA	17.1.2013.	30. 9. 2013.	852 dana u blokadi	256
81.	Stipex-mesna industrija d.o.o., Logorska 4, Velika Pisanica	17. 1. 2013.	29. 11. 2013.	160 dana u blokadi	316
82.	EURO KVARNER društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i usluge, Hosti 110 a, Rijeka	17. 1. 2013.	19. 7. 2013.	posluje i bio je u blokadi 44 dana u posljednjih šest mjeseci	183
83.	STABILO društvo s ograničenom odgovornošću za završne radove i proizvodnju montažnih kuća, Ilirskog preporoda 8, Županja	17. 1. 2013.	28. 10. 2013.	Posluje i bio je u blokadi dva dana u posljednjih šest mjeseci	284
84.	CAMMEO ugostiteljstvo i turistička agencija d. o., Mihanovićeva 35, Rijeka	17. 1. 2013.	5. 7. 2013.	518 dana u blokadi	169
85.	UGOSTITELJSKI OBRT DELIKATES, Trešnjevački trg 2, Senj	17. 1. 2013.	12.6.2013.	830 dana u blokadi	146

86.	AUTOPRIJEVOZNIK RAFO, Jozić Luke Lukića 53, Slavonski Brod	17. 1. 2013.	20. 2. 2014.	Nema podataka o poslovanju	399
87.	BRAVO CENTAR društvo s ograničenom odgovornošću za opće mehaničke radove i trgovinu, Predboršt 5 a, Klana	17. 1. 2013.	27. 5. 2013.	151 dana u blokadi	130
88.	OBRT SNJEGULJICA, Sveta Lucija 72, Kostrena	17. 1. 2013.	2.7.2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	166
89.	MAKSIMILIJAN RESTORAN I PRENOĆIŠTE, Maksimilijana Benkovića 5 Nova Gradiška	17. 1. 2013.	21. 3. 2014.	265 dana u blokadi	428
90	UGOSTITELJSKI OBRT BISTRO „NOVI SVIJET“, Ul. Braće Radića 72, Hodošan	17. 1. 2013.	23. 9. 2013.	876 dana u blokadi	249
91	RIJEKAFRIZER brijačko- frizerske i pedikerske usluge, Pavla Rittera Vitezovića 2, Rijeka	17. 1. 2013.	8. 7. 2013.	Brisan 2015.	172
92	MAGIS DUBROVNIK d.o.o. za turizam, prijevoz i Čibača, Put Pera Kojakovića 36, Mlini	17. 1. 2013.	22. 11. 2013.	Zaključen stečajni postupak	309
93	OBRT VIP, Vl. Vilijan Prodan, Prodani 7, Prodani	16. 1. 2013.	29. 5. 2013.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	133
94	Srednja škola s pravom javnosti MANERO, Višnjani Istarska 23/1, Višnjani	16. 1. 2013.	4. 7. 2013.	197 dana u blokadi	169
95	GEROK d.o.o., Industrijska zona bb, Đakovo	16. 1. 2013.	17. 7. 2013.	Brisan 2015.	182
96	L. L. MONITOR d.o.o. za poslovne usluge, ugostiteljstvo, turizam i turistička agencija, Zadarska 38, Pula	16. 1. 2013.	28. 11. 2013.	722 dana u blokadi	316
97	PROTEKT PROM d.o.o., Samoborska cesta 259, Zagreb	16. 1. 2013.	30.10.2013.	50 dana u blokadi	287
98	PRECIZ-POPRAVAK VAGA I	16. 1. 2013.	3. 9. 2013.	379 dana u	230

	POSREDOVANJE, Duga 139, Ivanovac			blokadi	
99	Hotel Sliško, vl. Renata Sliško, BUNIĆEVA, 7 ZAGREB	16. 1. 2013.	27. 3. 2014.	Posluje i nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci	435
100	PRO HENI d.o.o. za projektiranje, geodetska mjerenja, izradu geodetskih elaborata, Trakošćanska 4, Zagreb	16. 1. 2013.	11. 11. 2013.	270 dana u blokadi	299

Tablica 2. „Top 10“ poduzetnika prema visini otpisa duga

Izvor: samostalna izrada autora (2018) prema podacima Ministarstva financija iz travnja 2014.

Naziv	Zaposleni	Iznos nagodbe	Iznos otpisa duga u kunama
Dalekovod	760	1.520.805.213	1.584.909.992
Dina Petrokemija	307	403.554.159	1.559.426.263
Institut Igh	696	995.522.690	904.777.643
Dilj ind. građ. mat.	253	11.911.141	609.612.805
Konstruktor Inž.	1121	1.595.654.381	386.023.961
Spačva	661	131.929.572	378.958.879
Css Ulaganja	1	149.001.629	347.667.134
Varteks	663	157.420.030	214.440.638
Ragusa D. D.	66	137.688.018	186.759.469
Hoteli Podgora	93	78.402.577	175.520.216
Ukupno	4621	5.181.889.410	6.348.097.001

Tablica 3. Iznos otpisa prema grupama vjerovnika

Izvor: samostalna izrada autora (2018) prema podacima Ministarstva financija iz travnja 2014.

Grupa vjerovnika	Iznos otpisa	Otpis u postocima
TDU (tijela državne uprave)	539.685.210	8,5
Financijske inst.	2.035.187.023	32,1
Ostali	3.773.224.768	59,4
Ukupno	6.348.097.001	100

Tablica 4. Iznosi pojedinačnih otpisa

Izvor: samostalna izrada autora (2018) prema podacima Ministarstva financija iz travnja 2014.

Naziv	Iznos otpisa TDU (tijela državne uprave)	Otpis u postocima
Varteks	199.748.339	37
Hoteli Podgora	174.505.174	32
Dina Petrokemija	68.561.543	13
Konstruktor Inž.	62.773.065	12
Ukupno	505.588.121	94

Tablica 5. Poslovanje " Top 10" poduzetnika prema podacima Poslovne Hrvatske na dan 24. ožujka 2016.

Izvor: samostalna izrada autora (2018)

Dalekovod D.D.	Posluje i ima 645 zaposlenih
Dina Petrokemija D.D.	U stečaju i ima porezni dug od 6.881.359,80 kuna
Institut Igh D.D.	Posluje i ima 561 zaposlenog
Dilj ind. građ. mat.	Posluje i ima 195 zaposlenih
Konstruktor Inž.	U blokadi je 78 dana i ima 204 zaposlena
Spačva	Posluje i ima 738 zaposlenih
Ccs Ulaganja	U blokadi je 28 dana te ima dva zaposlena
Varteks D.D.	Posluje i ima 1289 zaposlenih
Ragusa D.D.	Posluje i ima 53 zaposlena
Hoteli Podgora	Posluju i imaju 78 zaposlenih

Tablica 6: Poslovanje " Top 10" poduzetnika prema podacima Poslovne Hrvatske na dan 30. siječnja 2020. s brojem zaposlenih na dan 31. prosinca 2018.

Izvor: samostalna izrada autora (2020)

Dalekovod D.D.	Posluje te ima 744 zaposlenih
Dina Petrokemija D.D.	Subjekt je brisan 2016. godine (02.09.2016)
Institut Igh D.D.	Posluje te ima 450 zaposlenih
Dilj ind. građ. mat.	posluje te ima 302 zaposlena
Konstruktor Inž.	Subjekt je brisan 2008. godine (09.10.2008)
Spačva	Posluje te ima 778 zaposlenih
Ccs Ulaganja	Subjekt je brisan 2018. godine (15.11.2018)
Varteks D.D.	Posluje te ima 1078 zaposlenih
Ragusa D.D.	Posluje te ima 37 zaposlena
Hoteli Podgora	Podaci nisu dostupni